

[Indenrigs- og boligministeren.]

logiske følge af en bedre bemanning, føre til store besparelser. Hvis vi kan bringe byggeperioden væsentligt ned fra de 16—18—20 måneder, som har været det normale i efterkrigsårene, vil det betyde færdiggørelsen af et voksende antal lejligheder, og selvom vi altså nu må affinde os med, at der er igangsat færre lejligheder, end vi havde ønsket, så kan den hurtigere byggeperiode, så snart de økonomiske vanskeligheder der i øjeblikket hemmer, er bragt til side, føre til en større boligproduktion.

Men findes der da ikke andre måder, hvorpå byggeriet kan billiggøres og omfanget endda forøges? Vil anvendelsen af ufaglært arbejdskraft og nye byggemetoder ikke kunne hjælpe os ud over vore nuværende vanskeligheder? Jo, jeg tror personlig på, at vi i løbet af kort tid vil opleve en industrialisering af byggeriet. Der arbejdes fra mange sider på standardisering og fabrikmæssig fremstilling af bygningslementer, som kan rejses på byggepladserne af ufaglærte, men de forsøg, som hidtil er blevet gjort, viser, at de økonomiske fordele ved den fabrikmæssige fremstilling og ved anvendelse af den ufaglærte arbejdskraft ikke kommer frem i form af billigere lejligheder. Hvad vi hidindtil har set af projekter, der foreslås gennemført med moderne byggemetoder, bekræfter ikke antagelsen om, at modernisering fører til billigere boliger, men dermed være naturligvis ikke sagt, at det ikke kan ske, når først begyndervanskelighederne er overstået.

I denne forbindelse skal jeg nævne de bestræbelser, som ministeriet i samarbejde med organisationerne udfolder for at opretholde byggefagenes beskæftigelse i vinterhalvåret; såvel ved udstedelse af statslåns-tilsagnene som materialebevillinger stiller vi krav om, at der skal træffes foranstaltninger til, at byggearbejdet kan fortsættes i vintermånederne. Også ad denne vej regner vi med at kunne få forkortet byggeperioden.

Foruden håndværkerudgifterne har navnlig kursfaldet sat byggeomkostningerne i vejret og påvirket byggelysten i nedadgående retning. Indeks for obligationskurser er nu nede på omkring 87, medens det, da regeringen trådte til, var på 95. Jeg må dog have lov til at fremhæve, at faldet i obligationskurserne begyndte allerede i den forrige regerings tid, og at faldet fra begyndelsen af 1950 indtil november samme år var lige så stort som det fald, der er indtrådt, medens den nuværende regering har siddet.

Det er forståeligt, at det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard på baggrund af dette

kursfald igen rejser spørgsmålet om at sætte lånefonden for kortfristede prioritetslån i gang. Jeg vil dog med det samme understrege, at jeg ikke, som det ærede medlem hævdede, på noget tidspunkt har givet tilsagn om at åbne fonden.

Da jeg den 14. marts 1951 forelagde forslaget om denne lånefond, udtalte jeg — det står i folketingstidenden for 1950—51, spalte 2935 —:

„at regeringen har truffet bestemmelse om, at fonden skal optage sin udlånsvirksomhed, så snart der er mulighed for at skaffe midler til udlånsvirksomheden på passende vilkår, hvilket dog i øjeblikket er forbundet med vanskeligheder“.

I juli måned rettede jeg en forespørgsel til fondens bestyrelse om mulighederne for at åbne fonden, men bestyrelsen svarede, at den ikke anså det for muligt at tilvejebringe de nødvendige midler hertil på det private lånemarked. For ganske kort tid siden har jeg gentaget min forespørgsel med samme negative udfald. Jeg har altså i høj grad været opmærksom på dette spørgsmål og vil fortsat være det. Men såvidt jeg kan se, er der ingen øjeblikkelige muligheder for at afsætte korte obligationer. Erfaringerne synes jeg bekræfter dette.

Som et yderligere fordyrende moment har man nævnt den forhøjelse af statslånsydelsen, som gennemførtes i november sidste år. Som jeg omtalte udførligt for det høje ting den 4. december forrige år, var baggrunden for forhøjelsen af ydelsen på det forretningsmæssige byggeri imidlertid, at denne ydelse af min forgænger var blevet sat så meget ned, at den var kommet under den ved loven fastsatte minimumsydelse for byggeri af parcelhuse til mindrebemidlede — hvilket dog måtte forekomme åbenlyst urimeligt. Ligesom dengang vil jeg også her understrege, at såvel denne forhøjelse som den, der samtidig gennemførtes for det sociale byggeri, ikke blev foretaget som en forøgelse af rentebyrden, men i den mildere form, at det i fremtiden blev pålagt byggeriet at svare et beskedent afdrag på $\frac{1}{2}$ pct.

Nu må man imidlertid ikke tro, at jeg kun har forhøjet statens ydelser. Forsåvidt angår parcelbyggeri for mindrebemidlede, har jeg udnyttet den nye lovs bestemmelser, idet jeg har benyttet mig af den bemyndigelse, loven giver mig, til at nedsætte ydelsen her til 2,2 pct. Det skete ved ministeriets cirkulære af 14. juli 1951.

Det vil være interessant at se, om denne forbedring af vilkårene for enfamiliehusene til mindrebemidlede virkelig lokker flere projekter frem. Der er endnu ikke noget, der